

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 20 päivänä heinäkuuta 2020,

Yhdistyneen kuningaskunnan vuoden 2020 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Yhdistyneen kuningaskunnan vuoden 2020 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

(2020/C 282/28)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 ⁽²⁾ ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 vuotuisen kestävä kasvun strategian, mikä aloitti vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Se otti huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission 17 päivänä marraskuuta 2017 antaman Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan julistuksen. Komissio hyväksyi 17 päivänä joulukuuta 2019 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella varoituskonkreettisia koskevan kertomuksen, jossa se katsoi, että Yhdistynyt kuningaskunta ei kuulu niihin jäsenvaltioihin, joista laadittaisiin perusteellinen tarkastelu.
- (2) Sen jälkeen kun Yhdistynyt kuningaskunta erosi Euroopan unionista 31 päivänä tammikuuta 2020 ja sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä ⁽³⁾, jäljempänä 'erosopimus', tuli voimaan, Yhdistyneessä kuningaskunnassa alkoi siirtymäkausi, joka kestää 31 päivään joulukuuta 2020. Siirtymäkautta voidaan pidentää enintään yhdellä tai kahdella vuodella yhdellä päätöksellä, jonka unioni ja Yhdistynyt kuningaskunta tekevät ennen 1 päivää heinäkuuta 2020 erosopimuksessa määrättyssä sekakomiteassa. Siirtymäkauden aikana unionin lainsäädäntöä – myös talouspolitiikan eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyvää lainsäädäntöä – sovelletaan edelleen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa.
- (3) Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskeva vuoden 2020 maaraaportti julkaistiin 26 päivänä helmikuuta 2020. Siinä arvioitiin Yhdistyneen kuningaskunnan edistymistä neuvoston 9 päivänä heinäkuuta 2019 hyväksymien maakohtaisten suositusten ⁽⁴⁾, jäljempänä 'vuoden 2019 maakohtaiset suositukset', noudattamisessa, aiempina vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja kansallisten Eurooppa 2020 -tavoitteidensa saavuttamisessa.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

⁽³⁾ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁽⁴⁾ EUVL C 301, 5.9.2019, s. 163.

- (4) Maailman terveysjärjestö julisti 11 päivänä maaliskuuta 2020 covid-19-epidemian virallisesti maailmanlaajuiseksi pandemiaksi. Pandemia on kansalaisten, yhteiskuntien ja talouden kannalta vakava kansanterveysuhka. Se asettaa kansalliset terveydenhuoltojärjestelmät kovan paineen alaisiksi ja vahingoittaa globaaleja toimitusketjuja, heiluttaa rahoitusmarkkinoita, häiritsee kulutuskysyntää ja vaikuttaa kielteisesti useilla eri aloilla. Se uhkaa ihmisten työpaikkoja ja toimeentuloa sekä yritysten liiketoimintaa. Pandemia on aiheuttanut merkittävän talouden häiriön, jolla on jo vakavia vaikutuksia unionissa. Komissio antoi 13 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon, jossa kehoitetaan toteuttamaan kriisin vaikutusten lieventämiseksi koordinoituja taloudellisia toimia, joihin osallistuvat kaikki kansallisen ja unionin tason toimijat.
- (5) Useat jäsenvaltiot ovat julistaneet hätätilan tai ottaneet käyttöön hätätoimenpiteitä. Hätätoimenpiteiden olisi oltava ehdottoman oikeasuhteisia, välttämättömiä, ajallisesti rajoitettuja ja eurooppalaisten ja kansainvälisten normien mukaisia. Niihin olisi sovellettava demokraattista valvontaa ja riippumatonta laillisuusvalvontaa.
- (6) Komissio antoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 tiedonannon vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnista. Yleinen poikkeuslauseke, josta säädetään asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 1 kohdassa, 6 artiklan 3 kohdassa, 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 3 kohdassa sekä asetuksen (EY) N:o 1467/97⁽ⁱ⁾ 3 artiklan 5 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa, helpottaa finanssipolitiikan koordinoitua talouden vakavan taantumun yhteydessä. Komissio katsoi 20 päivänä maaliskuuta 2020 antamassaan tiedonannossa, että kun otetaan huomioon odotettavissa oleva covid-19-pandemian aiheuttama vakava talouden taantuma, yleisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin edellytykset olivat täyttyneet, ja pyysi neuvostoa hyväksymään tämän johtopäätöksen. Jäsenvaltioiden valtiovarainministerit yhtyivät komission arvioon 23 päivänä maaliskuuta 2020. He olivat yhtä mieltä siitä, että vakava talouden laskusuhdanne vaatii määrätietoisia, tavoitteellisia ja koordinoituja vastatoimia. Yleisen poikkeuslausekkeen aktivoiminen mahdollistaa tilapäisen poikkeamisen julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä sopeuttamisuralta edellyttäen, että tämä ei vaaranna julkisen talouden kestävyttä keskipitkällä aikavälillä. Korjaavan osion osalta neuvosto voi myös päättää komission suosituksesta hyväksyä tarkistetun julkisen talouden kehityskaaren. Yleinen poikkeuslauseke ei keskeytä vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia menettelyjä. Se antaa jäsenvaltioille mahdollisuuden poiketa niistä julkista taloutta koskevista vaatimuksista, joita tavallisesti sovellettaisiin, ja samalla komissiolla ja neuvostolla on mahdollisuus toteuttaa tarvittavat politiikan koordinoitujen toimenpiteiden vakaus- ja kasvusopimuksen puitteissa.
- (7) On toimittava herkeämättä, jotta voidaan rajoittaa ja hillitä covid-19-pandemian leviämistä, parantaa kansallisten terveydenhuoltojärjestelmien kantokykyä, lieventää pandemian sosioekonomisia seurauksia toteuttamalla yrityksille ja kotitalouksille suunnattuja tukitoimia ja varmistaa työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden kannalta asianmukaiset olosuhteet työpaikoilla, kun taloudellista toimintaa käynnistetään uudelleen. Unionin olisi hyödynnettävä käytettävissään olevia välineitä kaikilta osin tukeakseen jäsenvaltioiden toimia näillä osa-alueilla. Samaan aikaan jäsenvaltioiden ja unionin olisi yhdessä valmisteltava toimenpiteitä, joita tarvitaan, jotta yhteiskunnassa ja taloudessa voidaan palata normaaliin toimintaan ja jotta päästään takaisin kestäväan kasvuun. Toimenpiteissä olisi otettava huomioon muun muassa vihreä siirtymä ja digitaalinen muutos ja hyödynnettävä kriisistä saadut kokemukset.
- (8) Covid-19-kriisi on korostanut sisämarkkinoiden tarjoamaa joustavuutta sopeutua poikkeuksellisiin tilanteisiin. Poikkeustoimenpiteet, jotka estävät sisämarkkinoiden normaalia toimintaa, olisi kuitenkin poistettava heti, kun ne eivät enää ole välttämättömiä. Näin voidaan varmistaa nopea ja sujuva siirtyminen elpymisvaiheeseen sekä palauttaa tavaroiden, palveluiden ja työntekijöiden vapaa liikkuvuus. Vallitseva kriisi on osoittanut, että terveydenhuoltoalalla tarvitaan kriisivalmiussuunnitelmia. Muun muassa parannetuilla hankintastrategioilla, monipuolisilla toimitusketjuilla ja välttämättömien tarvikkeiden strategisilla varastoilla on tärkeä merkitys laadittaessa laajempia kriisivalmiussuunnitelmia.
- (9) Covid-19-pandemian sosioekonomiset seuraukset jakautuvat todennäköisesti epätasaisesti Yhdistyneen kuningaskunnan eri alueiden välillä niiden erilaisen erikoistumisen vuoksi. Tähän liittyy huomattava alueellisten erojen kasvamisen riski Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Tämänhetkinen tilanne edellyttää kohdennettuja toimia.
- (10) Yhdistynyt kuningaskunta toimitti vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelmansa 30 päivänä huhtikuuta 2020 ja vuoden 2020 lähentymisohjelmansa 7 päivänä toukokuuta 2020. Ohjelmat on arvioitu samaan aikaan, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon.

⁽ⁱ⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EYVL L 209, 2.8.1997, s. 6).

- (11) Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sovelletaan vakaus- ja kasvusopimuksen ennaltaehkäisevää osiota ja velkasääntöä. Neuvosto suositti 13 päivänä heinäkuuta 2018 Yhdistyneelle kuningaskunnalle sen varmistamista, että nettomääräisten julkisten perusmenojen ⁽⁶⁾ nimellinen kasvu olisi enintään 1,6 prosenttia budjettivuonna 2019–2020, jolloin vuotuinen rakenteellinen sopeutus olisi 0,6 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT). Komission kokonaisarviointi vahvistaa, että julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteeseen tähtäävältä suositellulta sopeutusuralta poiketaan merkittävästi budjettivuonna 2019–2020 ja budjettivuosina 2018–2019 ja 2019–2020 yhdessä tarkasteltuina. Budjettivuoden 2019–2020 toteutumatiemat ovat saatavilla syksyllä 2020.
- (12) Budjettivuoden 2019–2020 lähentymisohjelmassa hallitus ennakoii julkisen talouden nimellisen rahoitusaseman, joka budjettivuonna 2019–2020 oli 2,2 prosenttia alijäämäinen, heikkenevän niin, että alijäämä on 2,5 prosenttia suhteessa BKT:hen budjettivuonna 2020–2021. Alijäämän ennustetaan kasvavan 3,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen budjettivuonna 2021–2022 ja supistuvan 2,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen viimeistään budjettivuonna 2024–2025. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen supistui arviolta 83,2 prosenttiin budjettivuonna 2019–2020, ja budjettivuoden 2019–2020 lähentymisohjelman mukaan sen odotetaan supistuvan 82,9 prosenttiin budjettivuonna 2020–2021. Julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario ei kuitenkaan enää vaikuta realistiselta, koska siinä ei ole otettu huomioon covid-19-pandemian taloudellisia vaikutuksia. Lähentymisohjelman ennusteissa ei oteta huomioon myöskään toimia, jotka Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut toteuttavansa covid-19-pandemian johdosta. Covid-19-pandemian aiheuttama suuri epävarmuus vaikuttaa makrotalouden ja julkisen talouden näkyymiin.
- (13) Yhdistynyt kuningaskunta on covid-19-pandemian seurauksena toteuttanut oikea-aikaisia budjettitoimenpiteitä terveydenhuoltojärjestelmänsä kapasiteetin lisäämiseksi, pandemian hillitsemiseksi ja avun tarjoamiseksi niille ihmisille ja aloille, joihin kriisi on erityisesti vaikuttanut. Nämä toimenpiteet eivät sisälly lähentymisohjelman ennusteisiin, mutta komission kevään 2020 ennusteissa ne on otettu huomioon. Budjettitoimenpiteet ovat noin 5,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja niihin sisältyvät tuki työntekijöille, itsenäisille ammattinharjoittajille ja yrityksille sekä sosiaalikulut. Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut yritysten maksuvalmiutta tukevista toimenpiteistä, vaikka niillä ei olekaan suoria budjettivaikutuksia. Näihin toimenpiteisiin kuuluu myös lainatakauksia (noin 16 % suhteessa BKT:hen). Toteuttamalla hätätoimenpiteet ja kasvua tukevat julkisen talouden toimenpiteet täysimääräisesti ja – sitten kun taloustilanne sen sallii – palauttamalla finanssipolitiikan tavoitteeksi maltillisella tasolla olevan julkisen talouden rahoitusaseman saavuttaminen keskipitkällä aikavälillä edistetään julkisen talouden kestävyuden säilymistä keskipitkällä aikavälillä.
- (14) Komission kevään 2020 talousennusteen perusteella Yhdistyneen kuningaskunnan julkisen talouden rahoitusaseman ennustetaan olevan –10,7 prosenttia suhteessa BKT:hen budjettivuonna 2020–2021 ja –6,2 prosenttia suhteessa BKT:hen budjettivuonna 2021–2022 olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana. Julkisen talouden velkasuhteen ennustetaan olevan 102,5 prosenttia suhteessa BKT:hen budjettivuonna 2020–2021 ja 100,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Lähentymisohjelman perustana olevassa makrotalouden skenaariossa ei oteta huomioon covid-19-pandemian taloudellisia vaikutuksia, minkä vuoksi siinä esitetyt julkisen talouden alijäämää ja velkaa koskevat ennusteet poikkeavat huomattavasti komission ennusteesta.
- (15) Komissio antoi 20 päivänä toukokuuta 2020 perussopimuksen 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaditun kertomuksen, koska Yhdistyneen kuningaskunnan ennakoidaan ylittävän budjettivuonna 2020–2021 alijäämän viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Kaiken kaikkiaan komission analyysi viittaa siihen, että perussopimuksessa ja asetuksessa (EY) N:o 1467/1997 määriteltyä alijäämäkriteeriä ei ole noudatettu.
- (16) Tämänhetkinen covid-19-kriisi on aiheuttanut talous- ja sosiaalipoliittisia haasteita, jollaisia ei ole nähty vuosikymmeniin. Työttömyysasteen odotetaan nousevan lähes 3 prosenttiyksikköä 6,7 prosenttiin vuonna 2020, ja elpyvän hieman 6 prosenttiin vuonna 2021, kun se vuonna 2019 oli 3,8 prosenttia. Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on hyväksynyt hätätoimenpiteitä häiriön kielteisten vaikutusten lieventämiseksi. Suoran finanssipoliittisen tuen kustannukset riippuvat kysynnästä, mutta ne voivat nousta noin 110 miljardiin puntaan (5,5 % suhteessa BKT:hen), minkä lisäksi tulevat 330 miljardin punnan takaukset pankkilainoille (16 % suhteessa BKT:hen). Työllisyyden suojelemiseksi on otettu käyttöön työajan lyhentämisyjärjestelyjä, ja lisäksi on toteutettu toimenpiteitä itsenäisten ammattinharjoittajien tukemiseksi. Yleistukijärjestelmän (Universal Credit) mukaisten ennakkomaksujen kattavuutta ja kelpoisuusehtoja on väliaikaisesti parannettu ja järjestelmän perusteella maksettavan perusavustuksen määrää väliaikaisesti korotettu 12 kuukauden ajaksi. Paikallisviranomaisille on myös luvassa kertaluonteista lisärahoitusta haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ja kotitalouksien tukemiseksi. Hallitus on myös ilmoittanut, että covid-19-pandemian vuoksi vaikeuksiin joutuneet asunnonomistajat voivat saada asuntolainan lyhennyksiin kolmen kuukauden lykkäyksen.

⁽⁶⁾ Nettomääräisillä julkisilla perusmenoilla tarkoitetaan julkisten menojen kokonaismäärää ilman korkomenoja, ilman unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka korvataan täysin unionin varoista saatavilla tuloilla, ja ilman ei-päätöseräisiä työttömyysetuusmenojen muutoksia. Kansallisesti rahoitettu kiinteän pääoman bruttomuodostus jaetaan neljälle vuodelle. Päätöseräiset tulopuolen toimenpiteet ja lakisäätelyt otetaan huomioon. Meno- ja tulopuolen kertaluonteiset toimenpiteet kuittaavat toisensa.

- (17) Englannin keskuspankki on tukenut yritysten rahoitusasemaa alentamalla korkokantaansa kahdesti, 0,75 prosentista yhteensä 0,1 prosenttiin, ja alentamalla vastasyklisen pääomapuskurikannan 0 prosenttiin aiemmalta uralta, joka tähtäsi sen nostamiseen 2 prosenttiin viimeistään joulukuussa 2020. Lisäksi se on kasvattanut joukkovelkakirjojen osto-ohjelman 645 miljardiin puntaan ja kohdentanut lisätukea liikepankeille, jotka myöntävät reaalityövälineiden lainarahoitusta, valtion lainatakausten ohella. Hallitus on tarjonnut joillakin aloilla yritysmaksujen lykkäämistä vuodelle sekä arvonlisäveromaksujen (alv-maksut) lykkäyksiä ja pienemmille yrityksille käteisavustuksia. Maksuvalmiustukea on myönnetty myös takauksina ja avustuksina erityisen valtioneuvostojärjestelyn (Coronavirus Business Interruption Loan Scheme, CBILS) puitteissa. Järjestely on tarkoitettu pienille ja keskiuurille yrityksille (pk-yrityksille), joiden liikevaihto alittaa tietyn kynnsarvon, ja se on toteutettu käyttäen erilaisia yritysrahoitustuotteita, kuten uusiutuvia luottojärjestelyjä ja muita tuotteita, muun muassa määräaikaista luottoja. Lisäksi kaikilla toimialoilla on otettu käyttöön yleinen järjestelmä, josta voidaan myöntää maksuvalmiustukea paitsi pk-yrityksille, myös suuremmille yrityksille, esimerkiksi investointitukena. Näitä toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon pankkialan häiriönsietokyky.
- (18) Covid-19-pandemia on osoittanut, että Yhdistyneen kuningaskunnan terveydenhuoltojärjestelmän varautumistaso ja kapasiteetti eivät riitä tällaisiin epidemioihin vastaamiseen erityisesti hoitolaitosten, henkilöstön ja tarvikkeiden osalta. Tämän seurauksena covid-19-potilaille on jouduttu hätätilanteessa perustamaan tilapäisiä kenttäsaaraloita eri puolilla Yhdistynyttä kuningaskuntaa. Maan valmistusteollisuutta kehoitettiin muuttamaan tuotantolinjojaan niin, että ne voisivat valmistaa kiireellisesti lisää lääkinällisiä laitteita, kuten hengityskoneita, odotettuun kysyntään vastaamiseksi. Covid-19-kriisi on entisestään kärjistänyt terveysalan työvoimapulaa. Vastaavien kriisien hallitsemiseksi tulevaisuudessa on tehtävä investointeja terveydenhuoltojärjestelmään kaikkialla Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tehokkaat ja hyvin resursoitujen kansanterveystoimenpiteet mukaan lukien. Investoinneilla olisi pyrittävä järjestämään tarvittavat laitteet ja laitospesäkkeet sekä tarvittava ammattitaitoinen henkilöstö ja yleensä valmistamaan valmiudet tarjota kaikki tarvittavat säännölliset terveyspalvelut, covid-19-tautia tai muita vastaavia tartuntatauteja sairastavien potilaiden hoidon ohella.
- (19) Tämänhetkellä kriisillä on todennäköisesti erityisen suuret vaikutukset kaikkein heikoimmassa asemassa oleviin, joiden köyhyys pahenee entisestään. Köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski lisääntyi jo ennen kriisiä, vaikka työttömyysluvut olivat ennätyksellisen alhaiset. Työssäkäyvien köyhyys ja lasten köyhyys on niin ikään yleistä. Sosiaalietuuskien leikkaukset ja uudistukset uhkaavat heikentää Yhdistyneen kuningaskunnan vero- ja etuusjärjestelmän vahvasti köyhyyttä vähentävää vaikutusta. Tukea kaikkein heikoimmassa asemassa oleville, erityisesti köyhyydessä eläville lapsille, olisi lisättävä, varsinkin kun otetaan huomioon, että kriisin odotetaan entisestään lisäävän tuloeroja.
- (20) Työn tuottavuuden parantaminen on Yhdistyneessä kuningaskunnassa edelleen suuri haaste. Tuotos työtuntia kohti on Yhdistyneessä kuningaskunnassa huomattavasti matalampi kuin useimmissa muissa kehittyneissä talouksissa ja vain hieman korkeampi kuin ennen finanssikriisiä. BKT:n kasvu on ollut seurausta työllisyyden kasvusta, sillä tuottavuus ei ole viime aikoina juurikaan kasvanut. Kireistä työmarkkinoista huolimatta työn tuottavuus on pysynyt Yhdistyneessä kuningaskunnassa pääosin samalla tasolla vuoden 2018 alusta lähtien. Reaalipalkkojen kasvu on niin ikään pysynyt hitaana. Monet Yhdistyneen kuningaskunnan osat ovat suhteellisen köyhiä, ja investoinnit osaamiseen ja infrastruktuuriin suhteellisen vähäisiä. Matalapalkkaisten työntekijöiden rajalliset urakehitysnäkymät vaikuttavat kielteisesti sekä tuottavuuteen että köyhyyteen. Tämän tilanteen odotetaan jatkuvan, ja se voi jopa pahentua covid-19-kriisin vuoksi. Viimeaikainen pandemia tuo merkittäviä haasteita myös Yhdistyneen kuningaskunnan koulutusjärjestelmille etenkin etäopiskelun järjestämisessä ja siksi, että pääsy muodolliseen koulutukseen vaihtelee. Tuottavuutta olisi syytä lisätä puuttamalla laaja-alaisiin ongelmiin, kuten laitteisiin, infrastruktuuriin ja tutkimus- ja kehittämistoimiin tehtyjen investointien vähäisyyteen ja erityisesti perustaitojen ja teknisten taitojen osaamisvajaisiin. Yhdistynyt kuningaskunta pyrkii investoimaan enemmän tutkimukseen ja innovointiin ja parantamaan nykyisten teknologioiden käyttöä koko taloudessa.
- (21) Talouden elpymisen edistämiseksi on tärkeää aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja, myös niihin vaikuttavien uudistusten avulla. Yhdistyneessä kuningaskunnassa on jatkuva asuntopula. Alalla on ilmennyt kapasiteettirajoituksia, eikä asuntorakentaminen riitä vastaamaan arvioitua kysyntää. Uusia asuntoja varten saatavilla olevan tonttimaan määrää ja sijaintia rajoittaa maamarkkinoiden tiukka sääntely erityisesti suurten kaupunkien läheisyydessä. Rakennusala on edelleen avainasemassa asumisen sekä tulevien energiatehokkuus- ja ilmastotavoitteiden saavuttamisen kannalta. Asuntojen lämmitykseen käytettävän energian vähentäminen on kuitenkin vaikeaa, kun otetaan huomioon asuntokannan ikä ja hidas uusiutuminen. Vuosikymmeniä liian vähäisinä jatkuneiden julkisten investointien jälkeen hallitus on nyt alkanut korjata infrastruktuuri-investointien vajetta. Investoinnit uusiutuviin energialähteisiin ovat edistyneet rohkaisevasti, ja energia-alalla on onnistuttu vähentämään päästöjä huomattavasti. Ilmastoneutraaliuteen siirtymiseen liittyy kuitenkin vielä haasteita koko taloudessa. Yhdistyneen kuningaskunnan maantie-, rautatie- ja lentoliikenneverkkojen käyttö on saavuttamassa enimmäiskapasiteettinsa, mikä lisää ruuhkia ja ilman pilaantumista. Yhdistyneen kuningaskunnan tavoitteena on olla nollapäästöisten ajoneuvojen eturintamassa, mutta valtaosa rautatieverkosta on yhä sähköistämättä. Vaikka valokuituverkkojen kattavuus Yhdistyneessä kuningaskunnassa on edelleen vaatimatonta, verkkokilpailu valokuitumarkkinoilla on kasvussa, koska hallitus on huomattavasti lisäämässä julkista tukea

valokuituverkon käyttöönotolle. Tällaiset investoinnit digitaaliseen infrastruktuuriin edellyttävät kuitenkin myös digiosaamisen parantamista, sillä Yhdistyneessä kuningaskunnassa on rakenteellinen pula tietotekniikan asiantunteuksesta.

- (22) Vaikka tässä suosituksessa esitetyissä maakohtaisissa suosituksissa, jäljempänä 'vuoden 2020 maakohtaiset suositukset', keskitytään pandemian sosioekonomisten vaikutusten korjaamiseen ja talouden elpymisen helpottamiseen, vuoden 2019 maakohtaiset suositukset koskevat kuitenkin myös uudistuksia, jotka ovat keskipitkän ja pitkän aikavälin rakenteellisiin haasteisiin vastatessa olennaisia. Vuoden 2019 maakohtaiset suositukset ovat edelleen ajankohtaisia, ja niiden seuraamista jatketaan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä siirtymäkauden päättymiseen asti.
- (23) Talouspolitiikan eurooppalainen ohjausjakso tarjoaa unionissa puitteet talous- ja työllisyyspolitiikan jatkuvalle koordinoinnille, jolla voidaan edistää kestävää taloutta. Jäsenvaltiot ovat vuoden 2020 kansallisissa uudistusohjelmissaan arvioineet edistymistä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Varmistamalla, että vuoden 2020 maakohtaisia suosituksia noudatetaan kaikilta osin, Yhdistynyt kuningaskunta edistää kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista.
- (24) Komissio on vuoden 2020 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson osana tehnyt kattavan analyysin Yhdistyneen kuningaskunnan talouspolitiikasta ja julkaissut sen vuoden 2020 maaraportissa. Se on arvioinut myös vuoden 2020 lähentymisohjelman, vuoden 2020 kansallisen uudistusohjelman ja jatkotoimenpiteet, joita on toteutettu Yhdistyneelle kuningaskunnalle viime vuosina annettujen maakohtaisten suositusten noudattamiseksi. Komissio on ottanut huomioon ohjelmien ja jatkotoimenpiteiden merkityksen Yhdistyneen kuningaskunnan finanssipolitiikan sekä sosiaali- ja talouspolitiikan kestävyys kannalta mutta myös sen, ovatko ne unionin sääntöjen ja ohjeiden mukaisia, koska unionin yleistä talouden ohjausta on tarpeen vahvistaa.
- (25) Neuvosto on tutkinut vuoden 2020 lähentymisohjelman tämän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto (7) ilmenee erityisesti jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1,

SUOSITTAA, että Yhdistynyt kuningaskunta toteuttaa vuosina 2020 ja 2021 toimia, joilla se

1. toteuttaa vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen huomioon ottaen kaikki tarvittavat toimenpiteet covid-19-pandemian torjumiseksi, talouden ylläpitämiseksi ja alkavan elpymisen tukemiseksi; harjoittaa taloustilanteen salliessa finanssipolitiikkaa, jonka tavoitteena on saavuttaa maltillisella tasolla oleva julkisen talouden rahoitusasema keskipitkällä aikavälillä ja varmistaa velkakestävyys, samalla kun lisätään investointeja; parantaa terveydenhuoltojärjestelmän selviytymiskykyä;
2. varmistaa sosiaalisen suojelun järjestelmän asianmukaisuuden ja kattavuuden, jotta voidaan tukea kaikkia ja erityisesti niitä, joihin kriisi on vaikuttanut eniten;
3. edistää innovointia ja tukee inhimillisen pääoman kehittämistä; aikaistaa toteutusvalmiita julkisia investointihankkeita ja edistää yksityisiä investointeja talouden elpymisen vaalimiseksi; keskittää investoinnit vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen, erityisesti asuntosektoriin, puhtaaseen ja tehokkaaseen energian tuotantoon ja käyttöön, kestävään liikenneinfrastruktuuriin ja nopeisiin laajakaistaverkkoihin.

Tehty Brysselissä 20 päivänä heinäkuuta 2020.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

J. KLOECKNER

(7) Asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.